

Pionieren? Mogen we ook nog gewoon kerk-zijn?

Misschien begin ook ik te lijden aan de idee dat er weinig nieuws onder de zon is. U herkent het gevoel wellicht als het gaat om modeverschijnselen. Ik krijg dat gevoel bij het woord 'pionieren'. U weet wel die nieuwe term waar het gaat om plekken te creëren, nieuwe vormen van kerk-zijn zodat de kerk dichterbij staat bij de mensen die doorgaans niet naar de kerk gaan. Hoewel ik mezelf door dit te schrijven toch ook wel wat blasé en oud voel klinken, zeker als ik het elan zie op de [filmpjes](#), vraag ik me toch af: is dit niet de zoveelste poging van de kerk om te dynamiseren, om er nieuw leven in te blazen, om dé boodschap te verkondigen. En wekt het idee tegelijkertijd niet de suggestie dat al het oude achterhaald is. Misschien heeft u zich ook al afgevraagd of we nog gewoon kerk mogen zijn en of we "het" niet gewoon moeten laten overwaaien, al het enthousiasme ten spijt.

Zonder direct tegenargumenten te formuleren en antwoorden te willen bieden, wil ik u vragen om stil te staan bij het idee van 'gewoon kerk-zijn'. Wat is in uw ogen 'gewoon kerk-zijn' eigenlijk? Dit is een andere vraag dan, welk kerk u zou wensen. Ook gaat het er niet over of u tevreden bent met de kerk. Nee, sta eens stil bij de vraag: wat u bedoelt als u zegt: dit is (g)een gewone kerk.

Deze nieuwsbrief wil u hierbij helpen. Verschillende vormen kunnen u en gemeenteleden op weg zetten om antwoord te geven op de vraag: 'wat is gewoon kerk-zijn.'

foto bron: VPKB
Geraardsbergen

Een denkoefening

Wanneer stopt het initiatief dat we hierna beschrijven om een kerk te zijn? En waarom? Of stopt dat niet?

- Een groep jonge gezinnen komt op zondag-ochtend samen in een kerkgebouw, zingt samen christelijke liederen en de dominee houdt een preek en bidt met de gemeente.
- Een groep jonge gezinnen komt op zondagochtend samen in een schoolaula, zingt samen christelijke liederen, de dominee houdt een preek en de ouders bidden in kleine groepjes.
- Een groep jonge gezinnen komt op woensdagmiddag samen in een schoolaula, zingt samen christelijke liederen, elke week houdt een andere ouder een inleiding over een geloofsthema en de ouders bidden daarna in kleine groepjes.
- Een groep jonge gezinnen komt elke maand op een woensdagmiddag samen in een schoolaula, gezongen wordt er niet en elke keer houdt een andere ouder een inleiding over een geloofsthema, daarna volgt een groeps gesprek. Soms sluit iemand af met een gebed.
- Een groep jonge gezinnen komt elke maand op een woensdag samen in een schoolaula, elke keer houdt een andere ouder een inleiding over een opvoedthema – waarbij soms geloof ter sprake komt – daarna volgt een groeps gesprek. Gebeden wordt er niet.

Inhoud

[Pionieren?](#)

[Denkoefening](#)

[Wat is een kerk](#)

[Cartoons](#)

[Luisteren](#)

[Een voorbeeld](#)

[Meer info](#)

Even verder denken

Misschien vindt u dat er een volgorde van meer naar minder kerk-zijn in zit. Maar u zou bij de eerste ook de vraag kunnen stellen of de kerk wel of niet ophoudt indien er geen jonge gezinnen zijn, of misschien houdt de kerk op indien er enkel jonge gezinnen zijn?

•Ds. Eefje van der Linden

telefoon:

0485/743411

Bereikbaar:

dinsdag, woensdag,
donderdagvoormiddag

E-mail:

eef.van.der.linden@telene.be

Meer vorming :

<http://nl.protestant.link/category/vorming/>

Wat is een kerk?

U zult misschien denken, we zijn toch geen kinderen, onze lego-tijd is voorbij. Toch is dit filmpje wellicht een leuke opstap om het gesprek over kerk-zijn te beginnen. Het filmpje is gemaakt voor de Algemene Kerkvergadering in 2017.

<https://www.youtube.com/watch?v=NwHumYGVwKY&feature=youtu.be>

Bespreek met elkaar de volgende vragen:

Welke onderdelen van kerk-zijn komen in het filmpje aan bod? Mist u onderdelen?

Zijn deze onderdelen ook in uw kerk aanwezig?

Welke wel en welke niet?

En als één van de onderdelen ontbreekt, kun je dan nog van een kerk spreken?

Vieren, leren, dienen.

Deze drieslag wordt meestal genoemd de Kerk te kenschetsen zoals we ook horen in Hand 2: 45-47

Prof. Jan Hendriks schreef in zijn boek 'terug naar de kern' dat de kern van gemeente-zijn ligt in:

1. **De verborgen omgang met God** Die ons geroepen heeft, persoonlijk (in de spiritualiteit) en gezamenlijk (in de liturgie)

2. **Gemeenschap met elkaar:**

een relatie waarin men naar elkaar omziet en elkaar van dienst.

3. **Dienst aan de samenleving** in woord en daad

In het vieren zitten álle drie de dimensies (als het goed is).

Het leren is gericht op álle drie de dimensies: omgang met God leren, gemeenschap leren, dienst leren. En tenslotte zal De omgang met God, de dienst aan God niet zonder dienst aan elkaar en de samenleving kunnen bestaan.

Bespreek met elkaar de stelling: een kerk die niet dient, dient tot niets.

In andere werkvorm is door middel van cartoons over de kerk

Cartoonist Leo Coveliars maakte heel wat cartoons waaronder een aantal over de kerk. Aan de hand van de hier getoonde cartoons kunt u eveneens een gesprek beginnen over kerk-zijn.

Laat iedereen eerst zeggen wat er te zien is. Een vervolg kan zijn: Wat heeft de cartoonist willen zeggen over de kerk? Wat voor Kerk heeft de cartoonist voor ogen? Is dat in u ogen een gewone kerk? Of welke kritiek is er te horen in de cartoon?

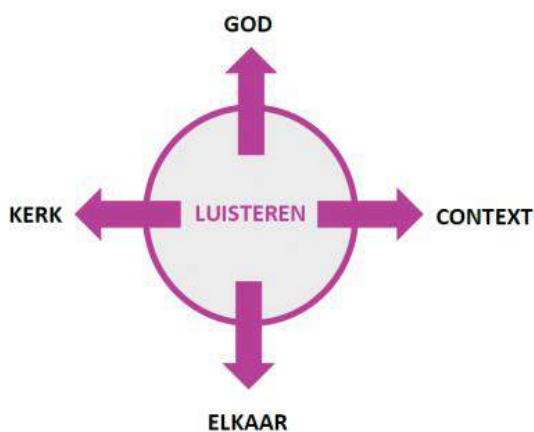
Wij lopen vooruit
 op wat nog niet is
 wij spelen in op uw
 toekomst
 zeggen en zingen
 alles is goed
 wat Gij hebt gemaakt
 langzaam en moeizaam
 in hoop en vrees
 werken wij uw belofte uit
 bouwen wij aan
 een stad van vrede
 de nieuwe schepping
 waar Gij ons Licht zijt
 alles in allen

Geef ons kracht daartoe
 breng ons tot een gelukkig
 einde God

Huub Oosterhuis
 (uit Bid om Vrede)

Luisteren als mogelijk antwoord.

Mensenkind
ontgrendel mijn deur
nodig mij uit
jou te ontvangen
maak zacht mijn stenen
herbouw mij tot bronnen van
vrijheid

(bron Open Poort;1999/79)

Hiernaast vindt u een andere manier om kerk-zijn weer te geven.

Kernwoord is luisteren. Luisteren betekent aandacht schenken. Als kerk luisteren we naar:

- God,
- naar de context of de omgeving,
- naar elkaar,
- naar de Kerk.

Niet in elke kerk zullen alle pijlen even sterk aanwezig zijn. Toch zullen alle pijlen aanwezig moeten zijn om van een kerk te kunnen spreken.

Luisteren naar God en naar elkaar lijkt evident, toch zegt dit schema niets over de vormgeving. Het luisteren naar God hoeft niet via een zondagse eredienst of door een Bijbeltekst. Luisteren naar elkaar hoeft niet enkel via pastorale gesprekken. Misschien vindt iemand wel een luisterend oor bij het koffiedrinken, of zegt iemand naar God te kunnen luisteren in de natuur, eerder dan tijdens een preek.

Neem even de tijd en om van elkaar te horen waar een ieder de ervaring heeft opgedaan om naar God te luisteren en naar elkaar. Was dit in de Kerk of er buiten? of beiden of .....

Luisteren naar de Kerk lijkt in eerste instantie vreemd. Toch betekent het niets anders dan dat de gemeenschap op de één of andere manier verbonden is met het grotere geheel. Bijvoorbeeld met de VPKB maar ook verbonden met de wereldwijde kerk bijvoorbeeld door middel van oecumenische contacten.

En tenslotte is er de verbondenheid met de omgeving, Hiermee wordt in eerste instantie de omgeving bedoeld waar het kerkgebouw staat. Maar misschien kunnen hier ook andere verbanden genoemd worden, zoals bijvoorbeeld de cultuur waarin we leven, of de verhouding tot de natuur.

Geef nu bij elk pijl aan, hoe u die luisterbereidheid vorm geeft in uw kerkgemeenschap. Maak het zo concreet mogelijk. Neem eerst één pijl. Laat iemand starten om iets te benoemen. Geef dan de ander de gelegenheid om aan te vullen, dan gaat de beurt weer over, net zolang alles benoemd is. Ga dan naar de volgende pijl.

Veel gemeenten kennen een startzondag of gemeente uitstap, of wat ze doorgaans een buitenkerkelijke activiteit noemen. Als u nu kijkt met de vier pijlen voor ogen, noemt u dit dan ook kerk, of toch niet?

Een voorbeeld

Hoewel het initiatief niet meer bestaat is het wellicht een goede gelegenheid om de theorie hierboven beschreven te toetsen.

De veldloop van de vriendschap te Ronse

Op 8 februari 1993 besluit de kerkenraad van de VPKB-gemeente te Ronse om een loopwedstrijd in te richten van op het plein 'om een betere band met de buurtjeugd te verkrijgen'. Kwestie van iets positiefs tegenover alle agressie te stellen. Het project krijgt de voorlopige naam 'Oefencross van de Vriendschap' mee. Via enkele van onze leden zijn er goede relaties met de plaatselijke atletiekvereniging, die haar steun toezegt voor materiaal en een basisaantal deelnemers.

Op 18 september 1993 gaat het experiment van start. Alle beschikbare krachten uit onze gemeente zijn gemobiliseerd. Tot onze vreugde tellen we 129 deelnemers in de 20 categorieën, waaronder 27 Arabische namen. Ook de R.K. deken heeft op onze uitnodiging, samen met de predikant, de loopschoenen aangetrokken...."

Na enkele jaren later begint de Veldloop van de Vriendschap een vaste waarde te worden bij de feestactiviteiten van Ronse. Ook het stadsbestuur verleent haar medewerking en is enthousiast aanwezig. Vanuit de VPKB zijn steeds meer gemeentes actief vertegenwoordigd. Zeven predikanten en één predikantsvrouw liepen de wedstrijd al mee en sinds twee jaar ook de hulpman van de moskee, wat een uitstekende referentie betekent.

We staan zelf verbaasd over het enthousiasme dat van deze sportieve gebeurtenis uitgaat. Algemeen bekend in de stad, krijgen we zeer goede reacties. Ook de pers reageert positief en titelde dit jaar: 'Veldlopen voor betere integratie'.

Tientallen jongeren zijn de laatste tijd lid geworden van de plaatselijke atletiekvereniging wat ook daar tot vreugde stemt. En waar vroeger schelden en vernielingen regelmatig voorkwamen, kan men nu positieve gesprekken met de buurtjeugd hebben en een vriendelijk 'bonjour' op straat krijgen.

Het luisteren naar de context valt misschien het snelste op: er is toenemende agressie maar ook de bezorgdheid om de jeugd.

Er werd ook geluisterd naar elkaar. Waarschijnlijk hadden de kerkleden ook last van agressie. Maar ze luisterden ook naar de mogelijkheden. Een aantal leden waren actief in de atletiek club. Ze luisterden naar de jeugd: hoe kunnen ze hen bereiken.

Ook andere kerken gaan meedoen, en zo ontstaat er ook een verbondenheid met de andere kerken.

Werd er ook geluisterd naar God? Ik kan me voorstellen dat de kerkenraad misschien wel eerst begonnen is om de agressie in gebed voor God te leggen. En heeft ze al biddend een antwoord gevonden.

Ook u kunt deze nieuwsbrief afsluiten met gebed. Wat is uw droom of bezorgdheid voor de wereld, de kerk? Misschien bent u al pratend op moeilijkheden gestoten maar ongetwijfeld is er ook veel om dankbaar voor te zijn.